

Još jedan prilog za mozaik napora teške hrvatske borbe za slobodu

Nediljko Ante ANČIĆ, *Freiheit muss erkämpft werden. Leserbriefe und Vorträge aus einer leidvollen und bewegenden Zeit*, Split, Crkva u svijetu, 2017, 132 str.

Marko Trogrlić
mtrogrlic@ffst.hr

Već i sam naslov ove nevelike, ali sadržajno zanimljive, na njemačkom jeziku napisane knjige [hrv: Sloboda se mora izboriti] splitskog teologa, dugogodišnjeg profesora fundamentalne teologije i nekadašnjeg dekana splitskog Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, pisca i zauzetog crkvenog čovjeka prof. dr. sc. Nediljka Ante Ančića, govori o čemu je u njoj riječ: o slobodi i naporima da bi ju se izborilo. Naravno, ovdje je konkretno riječ o hrvatskoj borbi za slobodu, borbi za slobodu našega naroda i za utemeljenje njegove samostalne države, izloženih brutalnoj srpskoj agresiji pod okriljem tzv. JNA, u vremenu zaista bolnom i burnom za trajanja Domovinskog rata od 1991. do 1995. Da, takva su bila vremena, bolna i potresna, u kojima se hrvatski narod borio za svoju slobodu i svoju državu, za oslobođenje od totalitarnoga jugoslavenskog komunističkog režima i ne manje totalitarne, u svojim zasadama, u svojim planovima i u svojoj izvedbi, velikosrpske ideje i pokušaja njezina ostvarenja. Od njih su se Hrvati i Hrvatska branili i, braneći se, izborili svoju slobodu.

Ova, dakle, knjižica našega autora osobni je i konkretan prilog njezina autora takvoj borbi: preko čitateljskih pisama, reakcija i poziva za pomoć upućenih nekima od medija, poglavito novinama i časopisima, ali i radijskim i tv-postajama na njemačkom jeziku, kao i nekima od uglednih obnašatelja javnih te crkvenih službi u doba Domovinskog rata, kako onima u Republici Austriji, tako i onima u Saveznoj Republici Njemačkoj, a koji su se u svojim objavama/izjavama doticali hrvatske situacije, njezina političkog vodstva, svrhe i ciljeva hrvatske borbe. Konkretno riječ je o pismima upućenim glasilima *Christ in der Gegenwart* (Freiburg), *Herder Korrespondenz* (Freiburg), *Spiegel* (Hamburg), *Die Presse* (Beč), *Tiroler Tageszeitung* (Innsbruck), zatim postajama Deutsche Welle (Köln), ORF-u – Austrijskoj državnoj televiziji (Beč), njemačkoj postaji ZDF (Mainz), nadbiskupu Paderborna dr. Johannesu Joachimimu Degenhardt, uglednom njemačkom teologu prof. dr. Johannu Baptistu Metz (Münster),

zemaljskom poglavaru Tirola dr. Wendelinu Weingartneru itd. Tu je i pismo – *Vapaj za pomoć splitskih svećenika* – ondašnjem predsjedniku Njemačke biskupske konferencije dr. Karlu Lehmannu (Mainz), te njegov odgovor upućen splitsko-makarskom nadbiskupu mons. Anti Juriću, kao i reakcija klagenfurtskog biskupa mons. Egona Kapellarija. Uz pojedina ovdje objavljena pisma doneseni su i odgovori nekih od spomenutih adresanata. Sve je to sastavni dio prvog dijela ove knjižice (str. 10-64), naslovljenom *Lesebriefe und Hilferufe* (Čitateljska pisma i pozivi u pomoć). U drugom njezinom dijelu (str. 65-106) doneseni su tekstovi triju Ančićevih javno održanih predavanja (tako glasi i njezin naslov: *Vorträge*) i to u Budimpešti, 12.-13. lipnja 1992., Bonnu, 29. kolovoza 1995., te Fuldi 29.-30. studenoga 1996. Konačno, knjigu zatvaraju faksimili dokumenata o kojima je prethodno bilo riječi (*Dokumentation*, str. 107-128).

Naslov knjižica prof. Ančića opisuje točno i jasno njezin sadržaj. No, ako bismo ga željeli sažeti u jednu riječ onda nam se čini najprikladnijom riječ *Hilferufe* – Vapaji! Da, upravo tako. Kako, naime, drukčije opisati tekstove koje je Ančić odašiljao na spomenute adrese u situaciji u kojoj su Hrvatska i njezin narod bili prepušteni samima sebi, od mnogih i brojnih ostavljeni, prokazivani, neshvaćeni i neprihvaćeni u njihovim legitimnim nastojanjima u borbi za vlastitu slobodu – nego vapajima?! U pismima odiše sva tragika ondašnjeg povijesnog momenta, rječito ilustrirana na impresivnoj naslovnici umjetnika Matka Trebotića, ali i kršćanska nada prof. Ančića, kao i, ne manje, njegova odvažnost koja, na činjenicama i podacima, istinoljubivo tumači hrvatsku stvarnost i ciljeve hrvatske borbe, temelji vlastita uvjerenja te apelira na savjesti stranih fizičkih i pravnih osoba, napose onih iz miljea javnih medija jer su upravo oni, na ovaj ili onaj način, kreirali javna mišljenja vlastitih sredina, usmjeravajućih ih i oblikujući ih.

Ova se knjiga uklapa u mozaik takvih, brojnih, zaista vrlo brojnih osobnih i pojedinačnih apela i akcija poduzimanih diljem svijeta u korist hrvatske borbe za slobodu. A sve se to, naravno, uklapa u golemo zdanje svega onoga što je činjeno i učinjeno (rekli bismo, da valja dalje još puno toga činiti!), da Hrvati izbore slobodu na koju su, poput svih drugih, imali i imaju pravo. I kad se iz današnje perspektive sagleda i sagledava onda se moramo složiti s onim što je svomu predgovoru (*Vorwort*, str. 5-8) napisao autor ove knjižice: da je gotovo pravo čudo što je Hrvatska, u situaciji tako nepovoljnoj i tako ugroženoj, uopće uspjela svojom vlastitom snagom izboriti slobodu i nezavisnost te da doista nije neprimjereno u tomu svemu vidjeti znak odozgor! Nadodali bismo još, na koncu, da je bez takva njezina sagledavanja nemoguće, uvjereni smo, shvatiti i razumjeti hrvatsku slobodu u njezinim korijenima i njezinoj genezi, u svojoj njezinoj kompletnosti i cjelovitosti.

Autoru prof. dr. Nediljku Anti Ančiću zahvalni smo na ovoj knjižici koja je jezgrovito i autentično svjedočanstvo upravo takvom razumijevanju. Svatko tko je istinoljubiv jedino će tako to moći shvatiti i protumačiti. Kako danas, tako i, još i više, u godinama koje slijede!